

Toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikkö

Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen vuonna 2021 perustettu tulosityksikkö tarjoaa nuorten kasvua edistäviä oppimis- ja osallistumismahdollisuuksia sekä nuorisotyön palveluja. Lisäksi se vastaa perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutumisesta. Palvelut tuotetaan yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien ja toimijoiden kanssa.

Oppimispalveluiden osalta tulosityksikkö vastaa suomenkielisen lukiokoulutuksen johtamisesta ja 2. asteen koulutuksen kaupunkitasoisesta koordinoinnista. Suomenkielisiä lukioita on 10 ja niissä on noin 5 900 opiskelijaa.

Toisen asteen koulutuksen koordinointiin liittyy kaupunkitasoinen vastuu vuonna 2021 laajennetun oppivelvollisuuden toteutumisesta. Oppivelvollisuuslain mukaan asuinkunta on vastuussa niistä oppivelvollisista nuorista, jotka eivät perusopetuksen jälkeen pääse tai hakeudu jatkokoulutukseen. Nuoria ohjataan opiskelun piiriin, ja tarvittaessa heille tehdään opiskelupaikan osoittamispäätös. Toiminnasta vastaa tulosityksikön koulutuspalvelualue, joka toimii yhteistyössä mm. Ohjaamotalon ja Omnian kanssa. Perusopetuksen päättäviä oppivelvollisia oli Espoossa vuonna 2021 noin 3 200.

Lasten ja nuorten hyvinvointi on tulosityksikön toiminnan keskiössä. Hyvinvointia tukee Nuorisopalvelut, joiden toiminnan pääasiallisena kohderyhmänä ovat 12–17-vuotiaat nuoret. Kesätoiminnassa kohderyhmä on 9–17-vuotiaat. Ohjaamotalon palvelut kohdentuvat puolestaan alle 30-vuotiaisiin nuoriin. Tulosityksikkö vastaa myös kaupunkitasoisesti koko toisen asteen koulutuksen opiskeluhollosta kuraattori- ja psykologipalveluiden osalta. Kohderyhmä on kooltaan noin 12 500.

Uuden tulosityksikön keskeisenä tavoitteena vuonna 2022 on luoda eheä toimintamalli nuorten oppimisen ja hyvinvoinnin tukemiseksi. Tavoitteet on kuvattu tarkemmin alla.

Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelman toteuttaminen

Lukiokoulutuksen Taloudellisesti kestävä Espoo –ohjelman tavoitteita ovat tehostaminen sijaisten käytöstä, erilliskorvauksista, joto-hankkeesta, HR-digistä, johtokuntien lakkauttamisesta, henkilöstöstä, matkoista ja isompia yksiköitä hyödyntäen, ja vuoden 2021 tehostamisvelvoite oli 790 000 €. Koska lyhytaikaisia sijaisuuksia käytetään lukioissa harvoin ja osa kohteista toteutuu vasta myöhemminä vuosina, tehostaminen kohdennettiin yleisiin henkilöstömenoihin siten, että lukioille jaettiin 720 000 € vähemmän opetusresurssia suhteessa perusuraan, mikä tarkoittaa keskimäärin 22 vuosiviikkotuntia lukiota kohden. Vuoden 2022 tehostamisvelvoite on 260 000 €, ja myös siitä suurin osa kohdistuu opetukseen.

Vuoden 2021 lukiokoulutuksen talousarviota nosti oppivelvollisuuden laajennus, ja syksyllä on myös valmisteltu siihen liittyvä lisätalousarvio. Kustannusarvio oppivelvollisuuden laajentumisesta vuoden 2022 talousarvioon on tarkentunut.

Nuorisopalvelujen keskeisimmät TakeE-säästöt vuodelle 2022 perustuvat tytöille suunnatun avoimen nuorisotyön toteuttamisesta osana omaa toimintaa (aiemmin sopimus Loisto ry:n kanssa), sekä päivitetyn Omnian nuorten työpajasopimuksen mukaisen toiminnan käynnistämisestä. Kokonaisuudessa nuorisopalvelujen TakeE-säästöt vuodelle 2022 ovat 207 500 €.

Pandemian vaikutus ja toimenpiteet nuorten tukemiseksi

Covid19-pandemia vaikutti lukiolaisten opiskeluun jo keväällä 2020, jolloin siirryttiin ensimmäistä kertaa etäopiskeluun. Myös suuri osa lukuvuodesta 2020–2021 opiskeltiin etänä. Sen lisäksi

lukiokoulutuksen tärkeitä perinteitä kuten vanhojen tansseja sekä ylioppilaszuhlia jouduttiin perumaan tai siirtämään. Espoon kaupungin suomenkielinen ja ruotsinkielinen lukiokoulutus sai ensimmäisen noin 1,2 M€:n korona-avustuksen syksyllä 2020, ja syksyn 2021 alussa haettiin uutta 1,2 M€:n avustusta. Avustuksen avulla lukioilla on mahdollisuus a) tarjota tukiopetusta eri oppiaineissa b) toteuttaa samanaikaisopetusta esim. resurssiopettajan avulla c) jakaa tiettyjä opetusryhmiä pienemmiksi yksilöllisemmän tuen lisäämiseksi ja oppimisen edistämiseksi, d) tehostaa ryhmänohjaajan, opinto-ohjaajan ja aineenopettajan ohjausta e) ja lisätä erityisopettajien tarjoamaa tukea. Yksilöohjauksessa arvioidaan koronapandemian vaikutuksia ja tarvittaessa ohjataan opiskelija opiskeluhoitopalveluiden tai muun tuen piiriin. Lukiot ovat kartoittaneet kyselyin lukiolaisten hyvinvointia ja oppimista.

Nuorisopalveluissa covid-19 muutti ajoittain erityisesti nuorisohjaajien työtehtäviä nuorisotilojen ollessa suljettuna. Myös Ohjaamotalon palveluja oli saatavilla rajatusti. Nuorisotilojen ja Ohjaamotalon palvelujen avaaminen sekä erilaisten ryhmätoimintojen ja muun toiminnan käynnistäminen tukevat nuorten sekä henkilöstön hyvinvointia. Covid-19 ajasta saadut opit seinättömien ja monikanavaisten työtapojen osalta jäävät pysyviksi käytännöiksi mm. digitaalisen nuorisotilatoiminnan osalta. Huomioitavaa on, että covid-19 aikana espoolaisen nuorisotyön toimintaympäristö muuttui muutenkin merkittävästi. Kyseisenä aikana käynnistyi työllisyyden kuntakokeilu, oppivelvollisuuden laajeneminen, Taloudellisesti kestävä Espoo-ohjelma ja Espoon harrastuspolku – Esbo hobbystigen -toiminta. Lisäksi Espoo 2021 -organisaatiouudistus astui voimaan. Näillä kaikilla on ollut koronan lisäksi osaltaan vaikutuksia espoolaiseen nuorisotyöhön.

Lukiokoulutus

Espoossa on 10 suomenkielistä lukiota, joissa opiskelee noin 5 900 opiskelijaa (2020: 5 600). Kaikissa lukioissa on yleislinja sekä osassa painotus tai erityinen koulutustehtävä. Etelä-Tapiolan lukio tarjoaa IB-koulutusta. Lisäksi Otaniemen ja Tapiolan lukioissa on myös erityistehtävään liittyvä kansallinen kehittämistehtävä.

Lukuvuoden 2021–22 opiskelijaoton aloituspaikkamääräksi opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päätti 1 977, mikä on 66 prosenttia perusopetuksen päättävästä ikäluokasta (2020–21: 1 819, 64 %). Lautakunnan päätöksen mukaisesti lukioon pääsyn edellytyksenä Espoossa oli lukuaineiden keskiarvo vähintään 7,0. Yhteishaussa toteutunut alin keskiarvo (kesäkuun tilanne) oli 7,67 (2020: 7,83).

Ikäluokan kasvun johdosta aloituspaikkojen määrä kasvaa lähivuosina huomattavasti, mikäli jatkossakin lukiopaikkoja varataan 66 %:lle ikäluokasta. Lukuvuonna 2022–2023 aloituspaikkoja pitäisi olla 2 090 ja sitä seuraavana vuonna 2 130. Lukioiden opiskelijamäärä kasvaa lähivuosina noin 300 opiskelijalla vuodessa.

Lukiokoulutuksen kehittämistä ohjaavat useat valtakunnalliset uudistukset. Uusi lukiolaki ja -asetus sekä ylioppilastutkintoa koskeva laki astuivat voimaan 1.8.2019. Lukion uudet opetussuunnitelman perusteet otettiin käyttöön 1.8.2021 lukien. Lakiuudistukset velvoittavat koulutuksen järjestäjiä lisäämään oppiainerajat ylittävää opiskelua, opinto-ohjausta ja kansainvälistä toimintaa sekä toimimaan yhteistyössä korkeakoulujen kanssa. Sen lisäksi laki tuo opiskelijoille oikeuden erityisopetukseen sekä yo-kokeiden rajattomaan uusimiseen.

Samaan aikaan opetussuunnitelmauudistuksen kanssa astui voimaan laajennettu oppivelvollisuus sekä maksuton toinen aste. Uudistuksen toteuttamiseen liittyy lisääntyvää hallinnollista työtä sekä kustannuksia, joiden täysimääräinen korvaaminen valtionhallinnon toimesta on epävarmaa.

Espoon lukiokoulutuksen visiossa 2022 on painotettu uuden opetussuunnitelman mukaista oppimista, koulu yhteisön hyvinvointia, tulevaisuustaitoja, verkostoyhteistyötä sekä avointa toimintakulttuuria. Vuoden 2022 aikana laaditaan Espoon lukiokoulutuksen visio 2025.

Nuorisopalvelut

Nuori Espoo -toiminnan pohjana on Nuori Espoo -tarina, jonka keskeiset teemat ovat: Nuorten osallisuus, kiva tekeminen yhdessä kavereiden kanssa, aikuisten aikaa arjessa, sekä tukea nuorille pulmatilanteissa. Nuorisopalveluiden toiminnan pääasiallisena kohderyhmänä ovat 12–17-vuotiaat nuoret. Kesätoiminnassa kohderyhmä on 9–17-vuotiaat. Ohjaamotalon palvelut kohdentuvat alle 30-vuotiaisiin nuoriin.

Nuorisopalvelut kehittää NE Suuntaamo 1.2:n mukaisesti vuonna 2022 kaikessa toiminnassaan erityisesti seuraavia palveluja: Digitaalinen nuorisotyö, kansainvälinen nuorisotyö, kestävä nuorisotyö, nuorten osallisuus- ja vaikuttamistoiminta sekä yhdenvertaisuustyö. Lisäksi nuorisopalvelut osallistuu aktiivisesti espoolaiseen, suomalaiseen sekä eurooppalaiseen nuorisopoliittiseen keskusteluun ja palvelujen kehittämiseen.

Keväällä 2022 valmistuu Luukin leirikeskukseen päärakennuksen remontti. Leirikeskus osoitetaan kesäaikana ensisijaisesti nuorisoyhdistysten käyttöön. Elokuun alussa avataan uusi Perkkään nuorisotila. Toiminnan käynnistäminen on mahdollista ainoastaan kolmen uuden vakanssin voimin. Liikkuvaan nuorisotyöhön perustetaan kaksi uutta vakanssia. Rahat vakansseihin on saatu jo vuodelle 2021 ja työntekijät on palkattu 1.6.2021 alkaen.

Alueellisissa nuorisopalveluissa jatketaan seinättömien ja monikanavaisten palvelujen kehittämistä. TakE-ohjelman tavoitteisiin liittyen tarkastelemme tilaverkkoamme ja käynnistämme projektin tähän liittyen. Lisäksi vahvistamme nuorten osallisuutta toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. Käynnistämme toimintaa kotikansainvälisyyden edistämiseksi ja suuntaamme pienryhmätoiminnan resursseja avoimesta toiminnasta kohdennettuun pienryhmätoimintaan. Käynnistämme tytöille suunnatun avoimen nuorisotoiminnan omana toimintanamme kolmena päivänä viikossa Lintuvaarantie 2:ssa, Leppävaarassa.

Vuonna 2022 kirkastetaan Ohjaamotalon roolia oppivelvollisuuden laajenemisen toteuttamiseen liittyen. Ohjaamotalo on kaikkien alle 30-vuotiaiden matalan kynnyksen monialainen palvelupiste. Ohjaamotalossa tarjotaan tietoa, neuvontaa, ohjausta sekä palveluja. Ohjaamotalo on alusta, jossa julkiset toimijat ja kolmas sektori tarjoavat yhdessä monialaisesti palveluita työllistymiseen, koulutukseen, elämäntalouteen ja hyvinvointiin liittyen. Vuonna 2022 kehitämme Ohjaamotalon digitaalisia palveluja, sekä liikkuvaa Ohjaamotalo-palvelua.

Nuori Espoo 16-tiimissä jatketaan etsivän ja jalkautuvan nuorisotyön kehittämistä. Kotiin vietävän etsivän nuorisotyön kehittämistä jatketaan erillisen projektin sekä työparin hankinnan avulla.

Nuorten työllistymistä tuetaan kesä- ja yritysseteleillä. Näihin ovat oikeutettuja vähintään 15 vuotta ja enintään 19 vuotta täyttävät espoolaiset. Kesäseteli-prosessin kehittämistä jatketaan.

Nuorisoyhdistysten ja nuorten toimintaryhmien toimintaa avustetaan. Leirivälinevuokrauskustannuksia tuetaan leirivälinelainaamo-palvelulla. Kumppanuuksia yhdistystoimijoiden kanssa jatketaan kumppanuusrahan tuella.

Nuorisotyön tilastointia ja arviointia kehitetään yhdessä ruotsalaisen Kvalitet och kompetens i samverkan (KEKS) -organisaation kanssa. Suomessa KEKS-verkoston kuuluvat Espoon lisäksi Helsinki, Vantaa ja Turku.

Teemme tiivistä yhteistyötä Elinvoima-tulosalueen kanssa Espoon Harrastuspolku – Esbo Hobbystigen -hankkeen koordinoinnissa. Nuorisopalveluiden vastuulla on etsivän harrastustoiminnan kehittäminen.

Olemme kumppanina seuraavissa ERASMUS+ -hankkeissa "Move Beyond" (Isäntämaa Hollanti) sekä "Team Ocean" (Isäntämaa Suomi, Espoo). Projekteissa on huomioitu espoolaisnuorten osallisuus.


Palvelujen kehittäminen vammaisille nuorille on yksi nuorisopalveluiden toiminnallisista kärjistä. Vahvistamme lisäksi sateenkaarevan nuorisotyön jatkuvuutta hankintamenettelyllä.

Henkilöstö

Lukiokoulutuksen päätoimisen opetushenkilöstön määrä vuonna 2021 on noin 370 henkilöä. Edellä mainittu 220 vuosiviikkotunnin tehostaminen tarkoittaa noin 11 päätoimisen opetushenkilön työpanosta. Toisaalta korona-avustuksen avulla on palkattu määräaikaista opetus- ja opiskeluhoitohenkilöstöä, ja sillä on vaikutus myös vuoden 2022 talousarvioon. Vuonna 2021 sekä 2. asteen psykologeja että kuraattoreita on 12, ja vuoden 2022 talousarvioon on sisällytetty 1 psykologi ja 1 kuraattori toisen asteen koulutukseen lisää. Sen lisäksi on haettu valtionavustusta psykologi- ja kuraattorihenkilöstön lisäämiseksi syksyllä 2021/keväällä 2022.

Nuorisopalveluiden henkilöstö kasvaa vuonna 2022 viidellä vakituisella henkilöllä. Lisäksi nuorisopalvelujen henkilöstöön kuuluu yksi projektityöntekijä Espoon harrastuspolku – Esbo hobbystigen –projektin etsivän harrastustoiminnan koordinoimiseksi yhteistyössä kulttuuripalvelujen kanssa. Kokonaisuudessaan nuorisopalveluissa on töissä 102 henkilöä vuonna 2022.

Talous

	Tulot, menot, netto (käyttötalousosa)				
	vuosina 2020 - 2024				
	1000 EUR				
1000 EUR	TP 2020	Muutettu TA 2021	TA 2022	2023	2024
Toimintatulot	1 280	432	482	494	506
Toisen asteen koulutus	776	200	200	205	210
Nuorisopalvelut	504	232	282	289	296
Toimintamenot	-50 996	-59 896	-69 729	-71 069	-72 191
Toisen asteen koulutus	-41 175	-48 807	-58 264	-59 384	-60 321
Nuorisopalvelut	-9 821	-11 088	-11 465	-11 686	-11 870
Toimintakate	-49 716	-59 464	-69 247	-70 576	-71 685
Toisen asteen koulutus	-40 399	-48 607	-58 064	-59 179	-60 111
Nuorisopalvelut	-9 318	-10 856	-11 183	-11 397	-11 574
Tilikauden tulos	-49 759	-59 804	-69 247	-70 576	-71 685
Menot euroa/asukas	174	201	231	231	231